

Binnen de vaste commissie voor Digitale Zaken hebben enkele fracties de behoefte om enkele vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de brieven van de Minister van Economische Zaken en Klimaat d.d. 21 november 2023 inzake «Geannoteerde agenda van de Telecomraad (Formeel) d.d. 5 december 2023» en d.d. 20 oktober 2023 inzake «Antwoorden op vragen commissie over de geannoteerde agenda informele Telecomraad 23-24 oktober 2023» (Kamerstuk 21 501-33, nr. 1043), alsmede de brieven van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 21 november 2023 inzake «Verslag van de informele Telecomraad van 23 en 24 oktober 2023» en d.d. 20 oktober 2023 inzake «Selectiecriteria voor de nationaal bevoegde autoriteit (m.b.t. Verordening Interoperabel Europa)» (Kamerstuk 22 112, nr. 3808).

De voorzitter van de commissie,
Valstar

Adjunct-griffier van de commissie,
Muller

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

- Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

II Antwoord/Reactie van de bewindspersoon

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de stukken aanhangig de Telecomraad d.d. 5 december 2023. Deze leden hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

Het stemt de leden van de VVD-fractie positief dat het kabinet het belang van duidelijke en praktische regels over Artificiële Intelligentie (AI) voor bedrijven, met name voor het midden- en kleinbedrijf (mkb), onderschrijft. Wegens de omvang en complexiteit van de nieuwe regelgeving, vragen deze leden hoe nieuwe partijen vooraf geholpen en gestimuleerd zullen worden met de implementatie. Op welke proactieve en concrete maatregelen kunnen deze leden rekenen als het gaat om voorlichting en hulp met de nieuwe regelgeving over AI, mede zodat nieuwe partijen op de markt niet ontmoedigd worden?

Naar aanleiding van de genoemde kwetsbaarheden en discussiepunten, vragen de leden van de VVD-fractie hoe Nederland zich zal blijven inzetten voor proportionaliteit als het gaat om de uitvoering van de Cyber Resilience Act en de Cyber Solidarity Act. Welke positie neemt het kabinet in om vertraging te voorkomen en uitvoerbaarheid te stimuleren? Op welke manier uit deze positie zich in de onderhandelingen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda. Deze leden hebben nog enkele korte vragen over de punten die op de agenda staan.

Er staat een beleidsdebat over technologisch leiderschap en concurrentievermogen op de agenda. De leden van de D66-fractie lezen dat een grote groep lidstaten het standpunt in heeft genomen eerst een gedegen analyse te maken van de Europese digitale connectiviteitssector en de eventuele verbeterpunten daarvan. Dat standpunt delen deze leden, maar lezen niks over het vraagstuk van strategische autonomie. Wordt de strategische digitale autonomie van Europa, bijvoorbeeld als het gaat over Europese software-applicaties, maar ook over een competitieve Europese start-up/scale-up sector, óók besproken in dit debat? Zo ja, wat worden dan de speerpunten van de Nederlandse inbreng op dat gebied? Daarnaast, is dit debat een goed gremium om over de veiligheid van de onderzeese zeekabels te spreken? Wat is de positie van het kabinet over welke stappen de EU moet nemen om de veiligheid van zeekabels te garanderen?

Verder lezen de leden van de D66-fractie dat er sprake is van discussie over de AI-Verordening. Echter, in het nieuws wordt dit eerder omschreven als een impasse¹. Kunt u toelichten in hoeverre hier inderdaad sprake van is en wat de positie is van Nederland ten opzichte van het standpunt van de landen Frankrijk, Duitsland en Italië om Foundation Models uit te sluiten van regulering? Kunt u toezeggen dat Nederland blijft vasthouden aan de positie die is ingenomen voor het Raadsakkoord, en dus dat zelfregulering via gedragscodes wat Nederland betreft onvoldoende is?

Op 15 november 2023 is in Coreper een Raadspositie vastgesteld, waarmee Nederland heeft ingestemd. Op het meest controversiële punt in dit voorstel gaat het kabinet niet in. Dit betrof de soevereiniteitsvereisten, opgenomen naar analogie van de Franse nationale cyberbeveiligingscertificeringsregeling. Het voorstel voorziet in een juridische basis voor de EC om regels voor cloud certificering (EUCS) te ontwikkelen via gedelegeerde handelingen, omdat het om technische uitwerkingen zou gaan. Op het proces van dergelijke handelingen is door parlementen minder zicht, doordat er nauwelijks sprake is van (openbare) impact assessments of raadplegingen met stakeholders. De leden van de D66-fractie vragen: wat is het standpunt van het kabinet ten aanzien van de soevereiniteitsvereisten in het voorstel geweest? In hoeverre houdt het kabinet een vinger aan de pols bij de ontwikkeling van cloud certificeringsregels door de Commissie, gezien de mogelijke impact hiervan op de keuze en de kwaliteit van de aangeboden clouddiensten op de Nederlandse markt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie danken het kabinet voor de toelichting op de voortgang van verschillende belangrijke dossiers. Deze leden hebben op dit moment geen verdere vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de formele Telecomraad die op 5 december plaats zal vinden. Deze leden hebben hier enkele vragen over.

De leden van de SP-fractie lezen in verschillende bronnen dat de onderhandelingen over de AI-verordening vast beginnen te lopen door de posities ingenomen door Frankrijk, Duitsland en Italië over de gefaseerde aanpak van strengere regels voor Foundation Models. Nu doet de Europese Commissie een voorstel voor een compromis. Hoe kijkt het kabinet naar deze discussie en het nieuwe voorstel van de Europese Commissie?

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het voorstel voor een Raamwerk voor een Europese digitale identiteit en zijn blij dat zowel het handelsverbod, als het niet indirect verplichten van de wallet (door DigiD altijd te verplichten voor (semi-)publieke dienstverleners), in het voorstel staan. Nu de trilogie zich in de afrondende fase bevinden, zal het kabinet de Kamer informeren over wanneer zij een besluit neemt over hoe zij over dit voorstel zal stemmen, zo vragen deze leden.

Ook lezen de leden van de SP-fractie dat er een debat is ontstaan over de uitbreiding en financiering van de digitale netwerken en infrastructuur. Deze leden zijn nog steeds van mening dat publieke investeringen niet

¹ Bertuzzi, L. (19 november 2023). Euractiv. France, Germany, Italy push for «mandatory self-regulation» for foundation models in EU's AI law – EURACTIV.com.

moeten leiden tot alleen private winsten, en zijn daarom ook van mening dat de «fair share» regeling om de grote telecombedrijven hun eerlijke deel van de investeringen mee te laten betalen een goede oplossing is. Vorig jaar heeft Nederland een brief ondertekend om te pleiten voor meer transparantie en duidelijkheid over dit soort regelingen. Is hier al een antwoord op gekomen vanuit de Europese Commissie, of is die duidelijkheid er al? Is het kabinet voorstander van een «fair share» regeling?

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De geannoteerde agenda van de Telecomraad van 5 december geeft aan dat de Cyber Resilience Act wordt besproken. Hierover zijn een aantal opmerkingen en vragen bij de leden van de BBB-fractie ontstaan.

Allereerst stemt het de leden van de BBB-fractie tevreden dat het kabinet zich tijdens de onderhandelingen heeft ingezet voor het mkb en daarvoor mogelijk extra financiële middelen heeft gereserveerd. We moeten ons blijven inzetten om erop te letten dat het mkb voldoende ondersteuning krijgt om zich enigszins eenvoudig te kunnen conformeren aan de eisen die in de wet staan.

Uit verschillende hoeken van de ICT-sector komen bezorgde berichten over de implicaties van de nieuwe Cyber Resilience Act (CRA), zeker op het gebied van open source software development. Zo zou de CRA ervoor zorgen dat makers van open source software die enige compensatie krijgen voor hun code hiervoor ook juridisch verantwoordelijk worden wanneer ze enige financiële compensatie krijgen voor hun werk. Vooral hobbyisten en kleinschalige open source software ontwikkelaars zien veel zorgen, want de zware last van het volledig moeten dragen van de verantwoordelijkheid voor hun code (in bijvoorbeeld grote projecten) kan ervoor zorgen dat ze persoonlijk verantwoordelijk worden gehouden voor eventuele lekken of tekortkomingen. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat veel ontwikkelaars en hobbyisten geen open source software meer willen maken omdat ze hiervoor eventueel boetes kunnen krijgen. De leden van de BBB-fractie vragen daarom of het kabinet hier aandacht voor wil vragen en zich ervoor in wil zetten dat de ontwikkeling van open source software door de CRA niet verhinderd wordt, en het effect van de CRA op kleinschalige code makers (en degene dit als hobby doen) niet een dermate groot obstakel wordt waardoor ontwikkelaars zullen stoppen met het ontwikkelen van open source software. Is het mogelijk om deze potentiële negatieve effecten te voorkomen?

Naast het onderwerp van open source software maken de leden van de BBB-fractie zich zorgen over de verplichting om binnen 24 uur na het melden van een kwetsbaarheid ervoor te moeten zorgen dat de kwetsbaarheid is opgelost. Dit is natuurlijk normatief een goed idee: zo snel mogelijk een gat dichten in de code die zorgt voor kwetsbaarheid, is met het oog op de beveiliging van gegevens uiterst belangrijk. Maar zo'n maatregel zorgt er wel voor dat grootschalige kwetsbaarheden die meer dan 24 uur werk kosten om écht op te lossen tussen wal en schip vallen; je stuurt met zo'n maatregel namelijk wel op een kortstondige oplossing die misschien niet houdbaar is op de lange termijn. In hoeverre is gedacht aan deze problematiek, en kan het kabinet zich inzetten om dit hiaat te agenderen en actief te sturen op een praktisch oplossingsgerichte aanpak in samenwerking met de sector?

II Antwoord/Reactie van de bewindspersoon